

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ευρωπαϊκή άμυνα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΤΑΛΗ

Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν δεν είχε μόνο τις γνωστές παράπλευρες ζημιές αλλά, όπως τώρα αποδεικνύεται, και παράπλευρες θετικές επιπτώσεις. Ωθησε ειδικότερα τους Ευρωπαίους να επιταχύνουν την πραγματοποίηση της ενιαίας αμυντικής πολιτικής, καθώς μάλιστα το ΝΑΤΟ όλη αυτή την περίοδο ουσιαστικά περιθωριοποιήθηκε και ξεπεράστηκε από τα γεγονότα. Τελικά μόνο βρετανικές δυνάμεις βρέθηκαν στο πλευρό των Αμερικανών στο θέατρο των επιχειρήσεων, ενώ είναι ακόμη ασαφές αν οι άλλες χώρες οι οποίες είχαν εκδηλώσει την

Η ΕΕ θα πρέπει
επιτέλους να αποκτήσει
το πολιτικό βάρος
που σήμερα δεν έχει

πρόθεσή τους να στείλουν στρατεύματα θα μπορούσαν να το κάνουν και κάτω από ποιες συνθήκες.

Τη στιγμή που η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει ένα σοβαρό έλλειμμα ενιαίας εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, σε αντίθεση με όσα θεαματικά έχουν ήδη επιτευχθεί στον τομέα της οικονομικής ενοποίησης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι στην κοινή συνεδρίαση των υπουργών Εξωτερικών και Άμυνας των «15» την περασμένη εβδομάδα στις Βρυξέλλες αποφασίστηκε η συγκρότηση του λεγομένου «ευρωπαϊκού στρατού». Η απόφαση αυτή συνοδεύεται από ένα σχέδιο δράσης που προορίζεται να λύσει με συγκεκριμένο τρόπο τα πολλά κενά που υπάρχουν προτού η ευρωπαϊκή δύναμη καταστεί πραγματικά επιχειρησιακή.

Οι «15» δεσμεύθηκαν ότι κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού συμβουλίου κορυφής στο Λάκεν του Βελγίου τον προσεχή Δεκέμβριο θα συντάξουν μια κοινή δήλωση «επιχειρησιακής ικανότητας» της κοινής ευρωπαϊκής άμυνας. Και είναι σημαντικό ότι υπάρχει η δέσμευση η δήλωση αυτή να γίνει ακόμη και αν δεν έχει βρεθεί λύση στο θέμα της συνεργασίας της ΕΕ με το ΝΑΤΟ λόγω του βέτο που απειλεί να θέσει η Τουρκία. Ελπίζεται μάλιστα ότι ως το 2003 η Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι σε θέση να χειρίζεται το σύνολο των έργων πρόληψης συγκρούσεων και διαχείρισης των κρίσεων ή, για να ακριβολογεί κανείς, ένα μέρος αυτών, ανάλογα με την περίπτωση.

Με τον όρο «ευρωπαϊκός στρατός» νοείται η συγκρότηση μιας στρατιωτικής δύναμης 60.000 ανδρών (100.000, με τους εφεδρους) η οποία θα είναι σε θέση σε διάστημα το πολύ ενός μήνα να αναλάβει αποστολές είτε ανθρωπιστικού είτε καθαρά στρατιωτικού χαρακτήρα. Η Ελλάδα θα συμμετάσχει με δύναμη 6.500 ανδρών, αριθμό ελικοπτέρων, μεταγωγικών και πολεμικών αεροσκαφών, πολεμικών πλοίων, πυραύλων αέρος-εδάφους κ.ά. Η Ελλάδα θα συμμετάσχει και με 180 αστυνομικούς στην ευρωπαϊκή αστυνομική δύναμη 5.000 ανδρών η οποία, επίσης από το 2003, θα έχει τη δυνατότητα να εκτελεί εκτός ΕΕ αστυνομικές αποστολές διαχείρισης κρίσεων, είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς.

Όλα αυτά δείχνουν πως οι Ευρωπαίοι αρχίζουν να αντιλαμβάνονται ότι μετά την οικονομική ενοποίηση, η οποία θα κορυφωθεί τον ερχόμενο Ιανουάριο με την κυκλοφορία του ευρώ, θα πρέπει να ασχοληθούν πιο συστηματικά με την προώθηση της ενιαίας εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής για να αποκτήσει επιτέλους η Ευρωπαϊκή Ένωση το πολιτικό βάρος το οποίο σήμερα δεν έχει και να μην είναι απύσχα από τις διεθνείς κρίσεις, όπως συνέβη στο παρελθόν με τα Βαλκάνια. Μόνο που για να συμβεί αυτό απαιτείται η πολιτική βούληση όλων των χωρών-μελών και κυρίως μια σαφής θέση για τη σχέση που θα έχει η ευρωπαϊκή αμυντική δύναμη με το ΝΑΤΟ. Υπάρχει πάντως επαρκής χρόνος ως το 2003, που θα λειτουργήσει ο ευρωπαϊκός στρατός, για να ξεκαθαρίσουν τα πράγματα και να καλυφθούν τα κενά που υπάρχουν.

Ο κ. Γ. Παπανδρέου και ο κ. Λ. Γκεοργκιέφσκι (στιγμιότυπο από συνάντησή τους) θα τα πουν, κατά πάσα πιθανότητα, και στην Αθήνα για την ονομασία των Σκοπίων

■ Ο πρωθυπουργός της πΓΔΜ και οι συναντήσεις του με τον κ. Γ. Παπανδρέου

Κυοφορείται επίσκεψη Γκεοργκιέφσκι στην Ελλάδα

Οδεύει προς λύση το πρόβλημα της ονομασίας των Σκοπίων

Του Ν. ΜΑΡΑΚΗ

Το πρόβλημα της ονομασίας των Σκοπίων, με αργά αλλά μάλλον σταθερά βήματα, οδεύει προς τη λύση του. Οι συζητήσεις που έγιναν ανάμεσα στον έλληνα υπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Παπανδρέου και στην ομόλογό του κυρία Μίτρεβα στη Νέα Υόρκη δεν έδωσαν ένα απότομο αποτέλεσμα, αλλά προσέφεραν επαρκείς ενδείξεις ότι η πολιτική ελίτ των Σκοπίων συνειδητοποιεί προοδευτικά την ανάγκη μιας διευθέτησης. Παράλληλα συνεχίστηκαν οι ανταλλαγές μηνυμάτων ανάμεσα στην Αθήνα και στα Σκό-

πια ώστε να προωθηθεί η κοινή αντίληψη που διαμορφώνεται ανάμεσα στον κ. Παπανδρέου και στον κ. Λιούπσο Γκεοργκιέφσκι, πρωθυπουργό της πΓΔΜ της Μακεδονίας, για ένα πακέτο οικονομικών και πολιτικών μέτρων που θα διευκολύνουν τις δύο χώρες στην περαιτέρω προσέγγισή τους. Τα μηνύματα που ανταλλάχθηκαν μετά τις συνομιλίες της Νέας Υόρκης διαμορφώνουν ένα κλίμα αισιοδοξίας.

Το κλίμα αισιοδοξίας αποτυπώνεται και στην πεποίθηση που κυριαρχεί σε υπεύθυνους πολιτικούς και διπλωματικούς «παίκτες» στην Αθήνα και στα

Σκόπια ότι ωριμάζει προοδευτικά μια επίσημη επίσκεψη του κ. Γκεοργκιέφσκι στην Ελλάδα. Αλλωστε ο κ. Γκεοργκιέφσκι βρέθηκε αρκετές φορές, αν και πάντοτε ανεπίσημα, στην Ελλάδα τα προηγούμενα δύο χρόνια και είχε επαφές με έλληνες υπουργούς. Αυτή τη φορά όμως η ενδεχόμενη επίσημη επίσκεψή του θα συνδυαστεί με συναντήσεις στο υψηλότερο δυνατόν επίπεδο και με στόχο την επίτευξη τομής στις διμερείς σχέσεις Ελλάδας - πΓΔΜ της Μακεδονίας καθώς και την ολοκληρωμένη ομαλοποίηση των μεταξύ τους σχέσεων.

Τα στοιχεία που αναδει-

χθηκαν το προηγούμενο δεκαπενθήμερο φαίνεται να έχουν πείσει ακόμη και τον συνήθως δύσπιστο έλληνα πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη ότι αξίζει τον κόπο να αντιμετωπίσει με θετικό τρόπο ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Ο κ. Σημίτης δύο φορές στο παρελθόν ανέστρεψε την τελευταία στιγμή πορεία απέναντι στο θέμα της επίλυσης του προβλήματος της ονομασίας, κυρίως λόγω της δυσπιστίας που έτρεφε ως προς τις κινήσεις της άλλης πλευράς. Οι εμπειρίες από τις σχέσεις με τα Σκόπια που αποκτήθηκαν το προηγούμενο διάστημα δημιούργησαν προοδευτικά το υπόβαθρο για την ανάπτυξη της διμερούς εμπιστοσύνης η οποία υποβοηθήσε σε σημαντικό βαθμό τις τελευταίες εξελίξεις.

Το ζητούμενο από τις επόμενες κινήσεις είναι να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική συνεννόηση των δύο χωρών ώστε να μην υπάρξουν παρεξηγήσεις και παρερμηνείες για τα όσα έχουν ως τώρα εγγραφεί στον μακρό κατάλογο των μεταξύ τους μελλοντικών σχέσεων. Επίσης, η υλοποίηση αυτών των προβλέψεων, κυρίως εκείνων που δεν άπτονται της σφαίρας της οικονομίας, θα απαιτήσουν τη συνδρομή τρίτων παραγόντων, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ. Κατά συνέπεια θα χρειαστεί και η σχετική προπαρασκευή, κυρίως από την ελληνική πλευρά, προς αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς.

Ο διεθνής παράγων αναμένεται να υιοθετήσει μια θετική στάση απέναντι σε αυτές τις διεργασίες και πιθανές εξελίξεις, όπως τουλάχιστον φάνηκε από τις ως τώρα προπαρασκευαστικές κινήσεις.

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

Νέα κυβέρνηση ως την Παρασκευή

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ εξελίξεις στα Σκόπια ακολουθούν ως τώρα την προδιαγεγραμμένη πορεία τους. Το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα του κ. Μπράνκο Τσεβρενκόφσκι αποχώρησε από την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, όπως ήταν άλλωστε προγραμματισμένο. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας τροποποίησης του συντάγματος, μετά τις Συμφωνίες της Αχρίδος και την ψήφιση των σχετικών νέων διατάξεων από το κοινοβούλιο των Σκοπίων, έφερε και το τέλος της κυβέρνησης στην οποία συμμετείχαν όλα τα κόμματα, τόσο τα σλαβικά όσο και τα αλβανικά. Τώρα ο πρωθυπουργός κ. Λιούπσο Γκεοργκιέφσκι θα πρέπει να παρουσιάσει ένα νέο σχήμα το οποίο να εξασφαλίσει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Οι πολιτικές διεργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη τις τελευταίες ημέρες παρέχουν ορισμένες πρώτες ενδείξεις ότι ο κ. Γκεοργκιέφσκι θα μπορέσει να εξασφαλίσει μεγαλύτερο αριθμό βουλευτών που θα ψηφίσουν υπέρ του κόμματός του απ' ό,τι την προηγούμενη φορά.

Μια σοβαρή παράμετρος για τη διαμόρφωση του πολιτικού σκηνικού είναι το αν θα συμμετάσχει στο νέο κυβερνητικό σχήμα και ο κ. Μπασίλ Τοπουρκόφσκι. Τη συμ-

μετοχή του αυτή επιδιώκει με ιδιαίτερη επιμονή ο ίδιος καθώς διαπιστώνει ότι η πολιτική του επιρροή, η οποία ούτως ή άλλως δεν ήταν μεγάλη, βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία. Από την άλλη πλευρά όμως ο κ. Γκεοργκιέφσκι επιθυμεί να διατηρήσει ανοιχτό τον δίαυλο επικοινωνίας που έχει με το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, κάτι που φαίνεται να τον ωθεί στον σχηματισμό μιας κυβέρνησης που δεν θα περιλαμβάνει τον κ. Τοπουρκόφσκι, ο οποίος έχει ιδιαίτερα εχθρικές σχέσεις με τους σοσιαλδημοκράτες και προσωπικές αντιπαράθεσεις με τον αρχηγό τους κ. Τσεβρενκόφσκι. Ο κ. Γκεοργκιέφσκι άλλωστε φαίνεται να εξασφαλίζει τη συμμετοχή στην κυβέρνησή του σειράς στελεχών που προέρχονται από το κόμμα του κ. Τοπουρκόφσκι, κάτι που καθιστά την προσωπική του συμμετοχή λιγότερο χρήσιμη.

Οι πολιτικές διεργασίες στην πΓΔΜ της Μακεδονίας αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στις επόμενες ημέρες και το νέο κυβερνητικό σχήμα να αναλάβει τα καθήκοντά του ακόμη και ως την Παρασκευή. Κάτι τέτοιο προφανώς θα δώσει αυξημένες δυνατότητες επικοινωνίας και ανάμεσα σε Αθήνα και Σκόπια.